

УДК 378.011.3-057.87

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-42>**Оксана ПОВІДАЙЧИК,***orcid.org/0000-0003-0048-6293**доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»
(Ужгород, Україна) oksana.povidaichuk@uzhnu.edu.ua***Ольга ГРИНЬ,***orcid.org/0009-0006-3157-675X**аспірант кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»
(Ужгород, Україна) olha.hryn@uzhnu.edu.ua*

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

У статті досліджується проблема екологічної компетентності педагогів, формування якої зумовлено низкою чинників: реалізацією концепції сталого розвитку суспільства, необхідністю формування екологічного світогляду сучасної людини, вимогами ринку праці до рівня екологічної підготовки сучасних учителів. Екологічна компетентність дає змогу педагогам демонструвати культуру пізнання світу, критично осмислювати явища природи, відповідально ставитися до навколишнього середовища.

Метою роботи є дослідження сутності і змісту поняття екологічної компетентності педагога. Здійснено аналіз дефініцій «компетенція» і «компетентність» у вітчизняній і зарубіжній педагогічній науці. Встановлено, що компетенція характеризується функціональністю, оцінюється на основі знань, умінь і навичок, має широке застосування на практиці, притаманна новачкам у професії. Компетентність пов'язана з володінням способами професійно-педагогічної діяльності, вмінням діяти в умовах невизначеності; це ступінь оволодіння майбутнім фахівцем заданою компетенцією, що забезпечується сформованими цінностями, переконаннями та особистісним ставленням.

З'ясовано, що компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх педагогів дає змогу здобувачам освіти просуватися індивідуальною освітньою траєкторією та оволодівати певними навичками у своєму власному темпі незалежно від середовища. Цей підхід дозволяє адаптуватися студентам з різними здібностями і зумовлює високі результати освітньої діяльності.

Екологічну компетентність педагога визначено як системну особистісно-професійну якість, яка містить еколого-доцільні мотиви, актуальні екологічні знання та вміння, відповідальну екологічну поведінку та досвід практикоорієнтованої природоохоронної діяльності.

Встановлено, що екологічна компетентність педагога передбачає усвідомлення власної причетності й відповідальності за відновлення, збереження природного середовища, володіння знаннями й практичними навичками екологічно доцільної діяльності в довкіллі, формування екологічної культури та світогляду учнів.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, екологічна компетентність, педагог, зарубіжні дослідження екологічної компетентності.

Oksana POVIDAICHYK,*orcid.org/0000-0003-0048-6293**Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of General Pedagogy and Pedagogy of the Higher School
Uzhhorod National University
(Uzhhorod, Ukraine) oksana.povidaichuk@uzhnu.edu.ua***Olga HRYN,***orcid.org/0009-0006-3157-675X**Postgraduate student at the Department of General Pedagogics and Pedagogy of Higher School
Uzhhorod National University
(Uzhhorod, Ukraine) olha.hryn@uzhnu.edu.ua*

THE ESSENCE AND CONTENT OF THE CONCEPT OF ENVIRONMENTAL COMPETENCE OF A TEACHER

The article examines the problem of environmental competence of teachers, the formation of which is determined by a number of factors: the implementation of the concept of sustainable development of society, the need to form the

ecological worldview of modern people, the requirements of the labour market for the level of environmental training of modern teachers. Environmental competence enables teachers to demonstrate a culture of knowledge of the world, to critically interpret natural phenomena, to treat the environment responsibly.

The purpose of the article is to study the essence and content of the concept of environmental competence of a teacher.

An analysis of the definitions of "competency" and "competence" in domestic and foreign pedagogical science is carried out. It is established that competency is characterized by functionality, is evaluated on the basis of knowledge, abilities and skills, has a wide application in practice, is characteristic of beginners in the profession. Competence is associated with mastering the methods of professional and pedagogical activity, the ability to act in conditions of uncertainty; this is the degree of mastery of a given competency by a future specialist, which is ensured by formed personal attitudes, values and beliefs.

It has been found that the competency-based approach to the professional training of future teachers enables students to progress along an individual educational trajectory and master certain skills at their own pace, regardless of the environment. This approach allows students with different abilities to adapt and determines high results of educational activities.

Environmental competence of a teacher is defined as a systemic personal and professional quality that contains ecologically appropriate motives, relevant environmental knowledge and skills, responsible environmental behaviour and experience in practice-oriented environmental protection activities.

It has been established that the teacher's environmental competence involves the awareness of one's own involvement and responsibility for the restoration and preservation of the natural environment, the possession of knowledge and practical skills of ecologically appropriate activities in the environment, the formation of an ecological culture and worldview of students.

Key words: competence, competence approach, environmental competence, teacher, foreign studies of environmental competence.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день у світі спостерігається криза, яка зумовлена низкою глобальних проблем сучасності, зокрема екологічних. Питання збереження навколишнього середовища все частіше пов'язують з освіченістю нації, рівнем екологічної компетентності населення. У світовому освітньому просторі екологічна компетентність розглядається як необхідна умова виходу з глобальної екологічної кризи, а її формування – як важлива складова становлення сучасної особистості. Відповідність цілей і освітніх результатів цінностям громадянського суспільства, орієнтація змісту навчання на збереження довкілля, усвідомлення здоров'я особистості як ключового індикатора якості життя, перехід на здоров'язберігаючі освітні технології, домінування в процесі навчання інтерактивних методів, технологій уможливує створення цілісної системи неперервної екологічної підготовки молодого покоління, що зумовлює наявність високого рівня екологічної компетентності педагога.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Узагальнення результатів аналізу наукових джерел засвідчує, що проблема формування екологічної компетентності майбутніх педагогів у вищій школі активно обговорюється в сучасній педагогіці. Важливе значення для розуміння досліджуваного питання мають наукові роботи вітчизняних вчених (В. Бровдій, Т. Вайда, Л. Лук'янова, Г. Пустовіт, С. Рудишин, С. Совгіра, І. Сяська, М. Хроленко), які присвячені різним аспектам проблеми екологічної компетентності сучасних вчителів. Провідними для нашого дослідження є також наукові розвідки закордонних дослідників (С. Бе-

холц, В. Дженсен, С. Еггерт, С. Рот, Дж. Хаан, К. Шнак), роботи яких спрямовані на вивчення сутнісних і змістових аспектів екологічної компетентності педагогів.

Мета статті – дослідити сутність і зміст поняття екологічної компетентності педагога.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах усвідомлення необхідності екологізації мислення та діяльності педагога щодо навчання школярів практикам збереження навколишнього середовища актуалізується проблема формування його екологічної компетентності. Екологічна підготовка повинна розкривати природозбережувальні функції особистості, формувати її екологічну свідомість через вивчення принципів організації і функціонування екосистеми «людина-суспільство-природа», що визначає якість довкілля та здоров'я людини, виховувати потребу в екологічній діяльності як передумови сталого розвитку суспільства.

Екологічна компетентність дає змогу вчителю демонструвати культуру пізнання світу, критично осмислювати явища природи, відповідально ставитися до навколишнього середовища. Проте, як зазначають дослідники, педагоги закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) загалом недостатньо підготовлені до професійної діяльності в галузі екологічної освіти та виховання школярів (І. Сяська, С. Рудишин, М. Хроленко та ін.).

Розглянемо детальніше поняття екологічної компетентності педагога у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Звернення до питання еколого-компетентної моделі підготовки сучасного вчителя розпочнемо

з трактування понять «компетенція» і «компетентність» у вітчизняній та зарубіжній педагогічній науці, виокремлення особливостей компетентного підходу у підготовці фахівців педагогічного профілю в Україні та за кордоном.

У наукових джерелах визначають низку відмінностей між поняттями «компетенція» і «компетентність». У тлумачних словниках англійської мови вони представлені як синоніми і означають навички, необхідні для виконання конкретного виду діяльності; здатність здійснювати роботу на високому професійному рівні. Таким чином, два різні поняття мають одне й те саме значення, проте вони є неоднаковими за формою та походженням. Відтак, виникає певна суперечність щодо тлумачення цих слів, оскільки «навички, необхідні для виконання конкретного завдання» і «здатність робити що-небудь на високому професійному рівні» є поняттями, які відрізняються за ступенем складності. «Високий професійний рівень» виходить далеко за межі рамок стандарту, він пов'язаний з поняттям «професіоналізму» і передбачає системність, ефективність і надійність у виконанні складної діяльності у найрізноманітніших умовах.

Перше значення (конкретні навички – певна робота – визначене завдання) більшою мірою стосується реалізації професійних функцій фахівців технічного профілю, де компетентне поле пов'язане з конкретним виробничим функціоналом, що не вимагає використання індивідуального, системно-діяльнісного, творчого та інших підходів, які притаманні діяльності педагога. Друге – характеризується своєю багатовимірністю і мінливістю, спрямованістю на учнів та їхніх батьків, установки вихованців, їхні цінності.

Вивчення вітчизняних і зарубіжних досліджень з педагогічної освіти свідчить про частіше використання терміну «компетентність» (Гаркуша, 2012; Родніна, 2006; Caena, Redecker, 2019; Teven, 2007), яке означає як власне необхідні вимоги до підготовки педагога у ЗВО, так і здатність до ефективної реалізації учителем своєї професійно-педагогічної діяльності.

Аналіз джерельної бази дозволяє визначити відмінності між досліджуваними поняттями, на які вказують науковці у своїх роботах:

1) компетенція відноситься до здатності людини виконувати певне завдання, тоді як компетентність пов'язана з процедурою, що реалізується людиною при виконанні професійного завдання (Le Deist, Winterton, 2005);

2) компетенція оцінюється на основі знань, умінь і навичок, якими володіє людина, тоді як

компетентність визначається поведінкою людини. Отже, основою компетенції є навички, а компетентність базується на поведінкових аспектах (Biemans, Nieuwenhuis, Poell, 2004);

3) компетенція – поняття, яке широко використовується як у формальних, так і неформальних ситуаціях; на протиположному цьому компетентність використовується у професійних сферах (Lustri, Miura, Takahashi, 2007);

4) компетенція фокусується на найважливіших навичках новачків, які розпочинають професійну діяльність (лідерство, управління часом, навички міжособистісного спілкування тощо). Компетентність зміщена у бік поведінкових якостей людини (чесність, сумлінність, дисципліна тощо) і є характеристикою професіонала (Rowe, 1995).

Таким чином, диференціація зазначених понять здійснюється як у вітчизняній, так і зарубіжній педагогічній науці, при цьому компетенція набуває функціонального характеру, оцінюється на основі знань, умінь і навичок, має широке застосування на практиці, характерна для новачків-педагогів у професії, використовується у ширшому професійному полі. Компетентність, навпаки, пов'язана з володінням способами професійно-педагогічної діяльності, вмінням діяти в умовах невизначеності, оцінюється з урахуванням поведінкових аспектів; це ступінь оволодіння майбутнім фахівцем заданою компетенцією, що забезпечується сформованими цінностями, переконаннями та особистісним ставленням (Сяська, 2019).

Як підкреслює О. Овчарук, у межах своєї компетенції особа може бути компетентною або некомпетентною в певних питаннях, тобто мати або набути компетентність у конкретній сфері діяльності. Оскільки мова йде про освітній процес, то одним з його результатів буде набуття людиною низки компетентностей, які є необхідними для діяльності у певних сферах суспільного життя відповідно до соціальних вимог і очікувань (Овчарук, 2004).

Вперше поняття компетентно орієнтованої освіти (competence-based education) з'явилося у Сполучених Штатах Америки у 70-х роках минулого століття. У сучасних дослідженнях щодо компетентного підходу до професійної підготовки майбутніх педагогів зазначається, що він дозволяє здобувачам освіти просуватися індивідуальною освітньою траєкторією та оволодівати навичками чи компетенціями у своєму власному темпі незалежно від середовища. У наукових розвідках вказується, що цей підхід дозволяє адаптуватися студентам з різними здібностями і зумовлює високі результати навчальної діяльності.

У Державному стандарті базової середньої освіти екологічну компетентність визначено як одну з дев'яти ключових, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності й важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020). Для успішної реалізації завдання формування екологічної компетентності учнів ЗЗСО майбутній педагог має бути екологічно компетентним.

Узагальнення наукових праць щодо дослідження поняття «екологічна компетентність педагога» засвідчує про наявність різних підходів щодо його розуміння:

– «здатність застосовувати систему знань, умінь та досвід екологічної діяльності у професійних і життєвих ситуаціях, розуміти й пояснювати стратегію сталого розвитку суспільства та природи; володіти практичним досвідом екологічно доцільної діяльності в довкіллі, бажанням брати особисту участь та виховувати в учнів прагнення до відновлення й збереження природного середовища; на основі пріоритетності екологічних цінностей та особистісних якостей (екологічна свідомість та самосвідомість, екологічна відповідальність і активність) формувати екологічну культуру та світогляд школярів, виявляти готовність до природоохоронної й еколого-натуралістичної роботи з учнями» (Сяська, 2019; 270).

– «здатність активно й відповідально реалізувати свій потенціал (екологічні знання, уміння, досвід) для успішної професійної діяльності в екологічній освіті та вихованні учнів; усвідомлювати власну причетність і відповідальність за відновлення, збереження природного середовища, екологізацію свідомості школярів; здійснювати екологічно доцільну діяльність, практично вирішувати екологічні завдання в професійній і побутовій сферах відповідно до принципів сталого розвитку, набутих екологічних цінностей, мотивів взаємодії з природою, переконань, ідеалів тощо» (Хроленко, 2021; 395);

– «здатність активно, відповідально й ефективно реалізувати стратегію сталого розвитку щодо екологізації суспільної свідомості та економіки з метою збалансованого соціально-економічного розвитку суспільства і збереження природи, спираючись на знання екологічних законів та закономірностей» (Рудишин, Коренева, Самілик, 2016; 79).

У зарубіжній літературі виокремлюють різні наукові підходи щодо розуміння екологічної компетентності педагога. Так, Дж. Хаан визначає екологічну компетентність як «специфічну здат-

ність фахівця змінювати і формувати майбутнє суспільства, спрямовувати його соціальні, економічні, технологічні і екологічні зміни в русло сталого розвитку» (Haan, 2006; 22). Аналогічно В. Дженсен і К. Шнак концептуалізують екологічну компетентність як здатність передбачати «... альтернативні шляхи розвитку та брати участь у відповідних еколого-спрямованих діях відповідно до визначених цілей» (Jensen, Schnack, 2006; 472). Соціально-екологічна концепція Р. Кібурза-Грабера трактує екологічну компетентність як володіння навичками критичного мислення і здатністю вирішувати проблеми в сфері екології (Kyburz-Graber, 2004).

Дослідники змісту екологічної компетентності виокремлюють такі її складові:

– екологічні знання, соціально-політичні знання, когнітивні навички, а також екологічно відповідальна поведінка (С. Рот);

– знання про цінності та норми, відображення фактичної інформації, оцінка, вибір і рефлексія (С. Бегхолц, С. Еггерт);

– знання в галузі екології, екологічна поведінка (В. Коррал-Вердуго);

– екологічні знання, оцінка альтернатив поведінки з позиції її наслідків, саморефлексія (С. Грезель).

Щодо педагогічної діяльності, то важливою є також здатність вчителя до еколого-педагогічної діяльності зі школярами, що виявляється у вміннях аналізувати, проектувати, організовувати, оцінювати та коригувати процес екологічного навчання і виховання учнів (Roczen, 2011).

Таким чином, під екологічною компетентністю педагога будемо розуміти системну особистісно-професійну якість, яка містить еколого-доцільні мотиви, актуальні екологічні знання та вміння, відповідальну екологічну поведінку та досвід практикоорієнтованої природоохоронної діяльності.

Висновки. Сучасний стан суспільного розвитку ініціює трансформаційні зміни в процесі фахової підготовки і професійної діяльності педагогів, зокрема у сфері екологічної освіти. Важливою умовою якісного виконання вчителем професійних функцій є високий рівень розвитку екологічної компетентності, що дозволяє здійснювати природоохоронну діяльність, екологічне просвітництво, демонструвати культуру пізнання, відповідально ставитися до навколишнього середовища. Основною характеристикою екологічної компетентності педагога є інтеграція професійно-особистісних якостей, які уможливають ефективну еколого-професійну діяльність, формування екологічної грамотності школярів. Перспективами подальших досліджень є вивчення зарубіжного досвіду формування екологічної компетентності майбутніх педагогів з метою адаптації кращих практик у вітчизняну освітню систему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаркуша С.В. Використання компетентнісного підходу в сучасній системі вищої освіти. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт.* 2012. Вип. 102. Т. 2. С. 338–343.
2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyakipitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
4. Родніна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. Харків.: Основа, 2006. 94 с.
5. Рудишин С. Д., Коренева І. М., Самілик В. І. Екологічна компетентність як загальна компетентність вчителів природничих дисциплін. *Український педагогічний журнал.* 2016. №3. С. 74–83.
6. Сяська І. О. Компетентнісний підхід в екологічній підготовці майбутніх учителів природничих дисциплін: теоретико-методологічний аспект. *Інноватика у вихованні.* 2019. №9. С. 266–272.
7. Хроленко М. Сутність екологічної компетентності в підготовці майбутніх учителів біології. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2021. №2 (106). С. 388–398.
8. Biemans H., Nieuwenhuis L., Poell R. Competence-based VET in the Netherlands: background and pitfalls. *Journal of Vocational Education and Training.* 2004. Vol. 56. №4. P. 523–538.
9. Caena F., Redecker C. Aligning teacher competence frameworks to 21st century challenges: the case for the European digital competence framework for educators (Digcompedu). *European Journal of Education.* 2019. Vol. 54. №3. P. 356–369.
10. Haan G. The «BLK 21» program in Germany: A «Gestaltungskompetenz»-based model for education for sustainable development. *Environmental Education Research.* 2006. №12. P. 19–32.
11. Jensen B., Schnack K. The action competence approach in environmental education. *Environmental Education Research.* 2006. №12. P. 471–486.
12. Kyburz-Graber R. Welches Wissen, welche Bildung? Aktuelle Entwicklungen in der Umweltbildung [Which knowledge, which education? Recent developments in environmental education]. *Beiträge zur Lehrerbildung.* 2004. № 20. P. 83–94.
13. Le Deist F., Winterton J. What is competence? *Human Resource Development International.* 2005. Vol. 8. № 1. P. 27–46.
14. Lustrri D., Miura I., Takahashi S. Knowledge management model: practical application for competency development. *The Learning Organization.* 2007. Vol. 14. № 2. P. 186–202.
15. Roczen N. Environmental competence: the interplay between connection with nature and environmental knowledge in promoting ecological behavior [Phd Thesis]. Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven, 2011. 118 p.
16. Rowe C. Clarifying the use of competence and competency models in recruitment, assessment and staff development. *Industrial and Commercial Training.* 1995. Vol. 27. №11. P. 12–17.
17. Teven J. J. Teacher caring and classroom behavior: relationships with student affect and perceptions of teacher competence and trustworthiness. *Communication Quarterly.* 2007. Vol. 55. № 4. P. 433–450.

REFERENCES

1. Harkusha, S.V. (2012). Vykorystannya kompetentnisnoho pidkhdou v suchasniy systemi vyshchii osvity [The use of the competence approach in the modern system of higher education]. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko. Series: Pedagogical sciences. Physical education and sports,* 102, 2, 338–343 [in Ukrainian].
2. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity [State standard of basic secondary education]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyakipitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> [in Ukrainian].
3. Kompetentnisnyi pidkhdid u suchasniy osviti: svitovyi dosvid ta ukraïnski perspektyvy: Biblioteka z osvithoi polityky [Competency approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives: Library of educational policy] / Ed. Ovcharuk, O.V. (2004). «K.I.S.» [in Ukrainian].
4. Rodnina, I. V. (2006). Kompetentnisno orïentovanyi pidkhdid do navchannia [Competence-oriented approach to learning]. *Osnova* [in Ukrainian].
5. Rudyshyn, S. D., Koreneva, I. M., Samilyk, V. I. (2016). Ekolohichna kompetentnist yak zahalna kompetentnist vchyteliv pryrodnychkykh dystsyplin [Environmental competence as a general competence of science teachers]. *Ukrainian Pedagogical Journal,* 3, 74–83 [in Ukrainian].
6. Siaska, I. O. (2019). Kompetentnisnyi pidkhdid v ekolohichnii pidhotovtsi maibutnykh uchyteliv pryrodnychkykh dystsyplin: teoretyko-metodolohichnyi aspekt [Competency approach in ecological training of future science teachers: theoretical and methodological aspect]. *Innovation in education,* 9, 266–272 [in Ukrainian].
7. Khrolenko, M. (2021). Sutnist ekolohichnoi kompetentnosti v pidhotovtsi maibutnykh uchyteliv biolohii [The essence of ecological competence in the training of future biology teachers]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies,* 2(106), 388–398 [in Ukrainian].
8. Biemans, H., Nieuwenhuis, L., Poell, R. (2004). Competence-based VET in the Netherlands: background and pitfalls. *Journal of Vocational Education and Training,* 56, 4, 523–538.
9. Caena, F., Redecker, C. (2019). Aligning teacher competence frameworks to 21st century challenges: the case for the European digital competence framework for educators (Digcompedu). *European Journal of Education,* 54, 3, 356–369.
10. Haan, G. (2006). The «BLK 21» program in Germany: A «Gestaltungskompetenz»-based model for education for sustainable development. *Environmental Education Research,* 12, 19–32.
11. Jensen, B., Schnack, K. (2006). The action competence approach in environmental education. *Environmental Education Research,* 12, 471–486.
12. Kyburz-Graber, R. (2004). Welches Wissen, welche Bildung? Aktuelle Entwicklungen in der Umweltbildung [Which knowledge, which education? Recent developments in environmental education]. *Beiträge zur Lehrerbildung,* 20, 83–94.
13. Le Deist, F., Winterton, J. (2005). What is competence? *Human Resource Development International,* 8, 1, 27–46.
14. Lustrri, D., Miura, I., Takahashi, S. (2007). Knowledge management model: practical application for competency development. *The Learning Organization,* 14, 2, 186–202.
15. Rowe, C. (1995). Clarifying the use of competence and competency models in recruitment, assessment and staff development. *Industrial and Commercial Training,* 27, 11, 12–17.
16. Roczen, N. (2011). Environmental competence: the interplay between connection with nature and environmental knowledge in promoting ecological behavior [Phd Thesis]. Technische Universiteit Eindhoven.
17. Teven, J. J. (2007). Teacher caring and classroom behavior: relationships with student affect and perceptions of teacher competence and trustworthiness. *Communication Quarterly,* 55, 4, 433–450.